

PBE: Fra grundlæggende praktisk oplæring til hovedforløb

Lovgrundlaget pba. BEK 1010 af 22/9 2014

Hvordan med de ny overgangskrav og PBE? Neden for er nogle hovedlinjer samt begrundelsen i hovedbekendtgørelsen. Det gælder fx at undervisning kan flyttes til hovedforløbet, og at eleven ikke nødvendigvis skal til eksamen i et fag (det afhænger af, hvordan uddannelsesplanen er tilrettelagt)

1. Indholdet og hvem-gør-hvad i den grundlæggende praktiske oplæring

Hvad angår indhold og hvem-gør-hvad i den grundlæggende praktiske oplæring, står hovedbekendtgørelsens § 63. Stk. 2 centralt. Her hedder det:

”Den praktiske oplæring, jf. stk. 1, skal bidrage til, at eleven opnår de erhvervsfaglige, almene og personlige kompetencer, som efter reglerne om uddannelsen er nødvendige for at kunne begynde på undervisningen i hovedforløbet i den pågældende uddannelse [...]”.

Det betyder, at overgangskrav for uddannelsen er gældende også for PBE-eleven. Videre hedder det i samme paragraf, at der i forløbet kan indgå undervisning fra det tilsvarende GF 2, hvis produktionsskolen ikke på anden måde sikrer eleven den tilsvarende undervisning. Slutteligt fremgår, at undervisning fra det tilsvarende GF2 kan flyttes til hovedforløbet.

Man må således se på, hvad det i den specifikke uddannelse er for overgangskrav, herunder grundfag, der er gældende, samt hvor meget af dette der kan læres på produktionsskolen. Endelig må man vurdere, om fx grundfag, der ikke kan undervises i på produktionsskolen, skal indgå som en del af den grundlæggende praktiske oplæring, eller om noget af det skal flyttes til hovedforløbet.

2. Afslutning af den grundlæggende praktiske oplæring og evt. eksamen i grundfag

Ved afslutningen af den grundlæggende praktiske oplæring foretager erhvervsskole og produktionsskole i fællesskab en kompetencevurdering af eleven for at vurdere, om denne har opnået de nødvendige kompetencer. Dette fremgår af hovedbekendtgørelsens § 63. Stk. 4 og 5, og samme sted refereres til § 63 stk. 2, dvs. ’de nødvendige kompetencer’ præciseres at være ’de erhvervsfaglige, almene og personlige kompetencer, som efter reglerne om uddannelsen er nødvendige for at kunne begynde på undervisningen i hovedforløbet i den pågældende uddannelse’, som det hedder i stk. 2. Kompetencevurderingen er en helhedsvurdering, og den bedømmes ’godkendt’ / ’ikke godkendt’.

Skal eleven da til eksamen på erhvervsskolen, såfremt overgangskrav i grundfag som fx matematik eller engelsk udtrækkes til eksamen? Principielt gælder, at alt det, der læres på produktionsskolen – herunder evt. grundfag – indgår i kompetencevurderingen, der afslutter den grundlæggende praktiske oplæring, mens elementer, der indgår fra det tilsvarende GF2, prøves på samme måde som det gælder for ordinære grundforløbselever. Jf. desuden PSF’s PBE-håndbog afsnit 10.3.

Relevante paragraffer fra Hovedbekendtgørelsen f. erhvervsuddannelser (BEK 1010 af 22/9 2014)

§ 57. Stk. 4. For elever i ny mesterlære, jf. § 13, stk. 3, skal skolen vejlede parterne om uddannelsesforløbet og medvirke ved udarbejdelse af uddannelsesplanen, så vidt muligt inden uddannelsesaftalen indgås. Skolen skal påse, at reglerne om uddannelsen ikke er til hinder for, at uddannelsen kan indledes med grundlæggende praktisk oplæring. Uddannelsesplanen skal indeholde følgende:

- 1) Begyndelses- og afslutningstidspunkt for den grundlæggende praktiske oplæring, jf. § 63, stk. 1 og 2.
- 2) Oplysning om hvilket hovedforløb og eventuelt speciale, den praktiske oplæring skal give adgang til, samt oplysning om hvilke erhvervsfaglige, almene og personlige kompetencer, eleven skal opnå inden påbegyndelse af undervisningen i hovedforløbet.
- 3) Oplysning om hvilken skoleundervisning, eleven eventuelt skal gennemføre som supplement til den praktiske oplæring, jf. § 63, stk. 3.
- 4) Plan for kontakt mellem skole og praktikvirksomhed og den løbende bedømmelse af eleven og skolens medvirken heri, jf. § 63, stk. 4.
- 5) Tidspunkt, lokalitet og fremgangsmåde for den afsluttende kompetencevurdering af eleven i forløbet, jf. § 63, stk. 5.
- 6) Eventuel undervisning fra det tilsvarende grundforløb, der flyttes til hovedforløbet, jf. § 66, stk. 5.

§ 63. Den grundlæggende praktiske oplæring (ny mesterlære), jf. § 13, stk. 3, inklusive eventuel skoleundervisning, varer normalt 1 år, der regnes fra begyndelsestidspunktet i henhold til uddannelsesaftalen og frem til kompetencevurderingen, jf. stk. 4.

Stk. 2. Den praktiske oplæring, jf. stk. 1, skal bidrage til, at eleven opnår de erhvervsfaglige, almene og personlige kompetencer, som efter reglerne om uddannelsen er nødvendige for at kunne begynde på undervisningen i hovedforløbet i den pågældende uddannelse. Til understøttelse af den praktiske oplæring kan der i forløbet indgå undervisning valgt fra det tilsvarende grundforløbs 2. del. Endvidere indgår undervisning fra det tilsvarende grundforløbs 2. del, der tjener til opfyldelse af myndighedskrav for, at eleven kan udføre bestemte arbejdsopgaver under praktikuddannelsen, hvis virksomheden ikke på anden måde sikrer eleven den tilsvarende undervisning, jf. tillige stk. 3. Endelig kan undervisning fra det tilsvarende grundforløbs 2. del flyttes til hovedforløbet.

Stk. 3. Skolen skal i ny mesterlære vejlede virksomheden og eleven efter behov samt medvirke ved den løbende bedømmelse af eleven. Såfremt denne bedømmelse giver anledning hertil, skal skolen medvirke til revision af uddannelsesplanen, jf. § 56, stk. 1, og tilbyde eventuel undervisning, som måtte være nødvendig, for at eleven kan nå målene for den grundlæggende praktiske oplæring i henhold til uddannelsesplanen.

Stk. 4. Skolen foretager i den ny mesterlære sammen med praktikvirksomheden kompetencevurdering af eleven ved afslutningen af forløbet. Ved kompetencevurderingen afprøves, om eleven har opnået de nødvendige kompetencer, jf. stk. 2. Ved bedømmelsen anvendes betegnelserne »godkendt« eller »ikke godkendt«.

Stk. 5. Som led i kompetencevurderingen, jf. stk. 4, løser eleven en praktisk opgave, udarbejdet af praktikvirksomheden og skolen i fællesskab. Den praktiske opgave tager udgangspunkt i den grundlæggende praktiske oplæring, jf. stk. 2. Opgaven løses så vidt muligt i virksomheden, men kan eventuelt løses på skolen efter aftale mellem elev, virksomhed og skole.

Stk. 6. Den i stk. 5 nævnte opgave kan efter aftale mellem elev, virksomhed og skole afløses af den i § 22 omhandlede prøve.

§ 66. Stk. 5. For elever, hvor grundforløbet helt eller delvis er erstattet af grundlæggende praktisk oplæring, (ny mesterlære), omfatter undervisningen i hovedforløbet tillige undervisning, der i henhold til beviset for gennemførelsen af ny mesterlære, jf. § 65, stk. 5, er flyttet fra det tilsvarende grundforløb til hovedforløbet. Denne undervisning skal så vidt muligt gennemføres som led i elevens ordinære skoleundervisning i hovedforløbet.